

**PROGRAM
DORADZTWA
ZAWODOWEGO W SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 80
IM. KORNELA
MAKUSZYŃSKIEGO
W POZNANIU**

POZNAŃ 2023

1. Podstawa prawna:

Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).

Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).

Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).

Szkolny program doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez Szkołę Podstawową nr 80 w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Program określa zadania i metody oraz formy pracy doradcy zawodowego oraz nauczycieli w ramach rocznych planów działania.

Szkolny program doradztwa umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

1. GŁÓWNE CELE PROGRAMU.

- a) przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- b) wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych, określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- d) przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- e) gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- f) pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu,
- g) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnętrzny system doradztwa zawodowego,
- h) współpraca z przedstawicielami różnych grup zawodowych.

Zadania:

Udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu.

1. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny,
2. Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona),
3. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach,
4. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu,
5. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
6. Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy,
7. Wyrobień w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy,

2. SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU

a) Uczniowie

- Wdrażanie uczniów do samopoznania, autodiagnoza preferencji i zainteresowań,

- Wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów,
- Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
- Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem,
- Przełamywanie barier emocjonalnych,
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy,
- Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.

b) Rodzice

- Przygotowanie uczniów do podjęcia właściwej decyzji odnośnie wyboru dalszej szkoły,
- Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach,
- Planowanie karier edukacyjnych i zawodowych,
- Dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych, przeciwwskazaniach zdrowotnych.

c) Nauczyciele

- Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych,
- Uświadomienie nauczycielom konieczności wplatania w treści przedmiotowe tematyki z zakresu orientacji zawodowej,
- Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- Wypracowanie materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami,
- Nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

3. FORMY REALIZACJI

1. Poradnictwo zawodowe w ramach **pracy z uczniami** obejmuje:

- Poznawanie siebie, zawodów.
  - Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
  - Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
  - Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
  - Pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
  - Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych:
egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją
do nowych warunków, bezrobocie.
2. **Praca z rodzicami** dotyczy pedagogizacji oraz sfery informacyjnej. Zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci.
3. **Praca z nauczycielami** obejmuje realizację programu i wspólne nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.
- Zapoznanie z programem
  - Diagnoza klasy
  - Wprowadzenie treści doradztwa do planów pracy wychowawczej
  - Pedagogizowanie rodziców podczas spotkań indywidualnych i zebraniach klasowych

4. **METODY PRACY**

- Pogadanki
- Warsztaty zawodoznawcze
- Spotkania zawodowe
- Ankiety
- Rozmowa doradcza
- Poradnictwo indywidualne i grupowe
- Lekcje wychowawcze

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA

ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

1. Poznanie własnych zasobów – dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych;
- 1.5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

2. Świat zawodów i rynek pracy – dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
- 2.5 wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
- 2.6 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju – dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach (indywidualnie i w ramach grupy).

KLAS I–VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

dla klas I–III szkoły podstawowej

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Co lubię robić, moje zainteresowania - jak mogę je rozwijać, sposoby spędzania czasu wolnego – rozmowy z dziećmi, prezentowanie w grupie ulubionych czynności, zainteresowań – w kl. I
2. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, nie sprawia mi to trudności. – w kl. I
3. Zawody wokół nas, nazywanie zawodów, czym zajmują się ludzie, którzy są wokół nas, co robią, – rozmowy z dziećmi.- w kl. II
4. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa z dziećmi – w kl. II
5. Po co się uczymy? Czego lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy możemy korzystać? – rozmowa z dziećmi – w kl. III
6. Kim chcę być w przyszłości – rozmowa, rysunek – w kl. III

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w bieżącej pracy z dziećmi Osoby realizujące: wychowawcy we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem, psychologiem

**Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego
dla klas IV–VI szkoły podstawowej**

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Proponowane tematy do realizacji:

1. Moje zainteresowania, uzdolnienia – rozmowy z uczniami, karty pracy – w kl. IV
2. Prezentowanie zainteresowań, ulubionych czynności w grupie – kl. IV
3. Moje mocne strony, co robię dobrze, dokładnie, sprawnie, jak mogę wykorzystać moje mocne strony – rozmowa z uczniami, karta pracy, mająca służyć autorefleksji – w kl. V
4. Jak uczyć się skutecznie? Jakich przedmiotów szkolnych lubię się uczyć, z jakich źródeł wiedzy korzystamy? – rozmowa z uczniami, karta pracy – kl. V
5. Jakie są grupy zawodów, przykłady zawodów, jak można zdobyć dany zawód – rozmowy z uczniami, filmy, prezentacje zawodów, zapraszanie osób wykonujących określone zawody. – w kl. VI
6. Po co ludzie pracują? Jakie jest znaczenie pracy w życiu człowieka – rozmowa

z uczniami – w kl. VI

7. Jakie mam plany edukacyjno-zawodowe? Kim chcę być w przyszłości, jak realizować te plany– rozmowa z uczniami – w kl. VI

Czas realizacji: w trakcie roku szkolnego, w czasie zajęć lekcyjnych, lekcji wychowawczych

Osoby realizujące: wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, we współpracy z doradcami zawodowymi, pedagogiem, psychologiem

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

KLASY VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

PLAN REALIZACJI PROGRAMU- 4 OBSZARY

I. Poznanie siebie.

1. Zainteresowania.

2. Sposób spędzania czasu, hobby.

W obszarze tym realizuje się następującą tematykę: ocena własnych zdolności i możliwości, zainteresowania i kierunki aktywności, ocena stanu zdrowotnego.

1. Tematyka zajęć:

- a. moje uzdolnienia i predyspozycje,
- b. określenie własnych zainteresowań,
- c. kształcenie umiejętności pracy w zespole,
- d. asertywność – akceptacja siebie i innych,
- e. motywacja do działania

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. potrafi określić swoje predyspozycje i zainteresowania,
- b. potrafi określić swoje mocne i słabe strony,
- c. poznaje swoją osobowość i temperament,
- d. zna źródła stresu, wie jak radzić sobie ze stresem.
- e. wie na czym polega istota motywacji

II. Kim chcę zostać w przyszłości? Zawody w moim otoczeniu.

W obszarze tym realizuje się tematy: charakterystyka poszczególnych zawodów, przygotowanie do roli pracownika, zawody przyszłości, oczekiwania pracodawców.

1. Tematyka zajęć:

- a. rodzaje spotykanych zawodów,
- b. charakterystyka, klasyfikacja poszczególnych zawodów: wymagania, zadania, szanse zatrudnienia,
- c. źródła informacji o dalszym kształceniu.

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. zna podstawowe podziały zawodów,
- b. orientuje się w szansach zatrudnienia w poszczególnych zawodach,
- c. wie, gdzie się kształcić, aby wykonywać dany zawód,

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

1. Tematyka zajęć:

- a. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się,
- b. wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia,
- c. uczenie się przez całe życie.

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- c. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- d. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

1. Tematyka zajęć:

- a. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim,
- b. podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy,
- c. korzystanie z całonizyjowego poradnictwa karier

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- b. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

- d. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Tematy do realizacji w klasie VII :

1. Wstęp do Doradztwa Zawodowego.
2. Wszyscy jesteśmy zdolni. Umiejętności a zawód.
3. Zainteresowania. Inspiracja do działania .
4. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowych. Identyfikacja swoich mocnych i słabych stron.
5. Test inteligencji wielorakich Gardnera.
6. Moje umiejętności czym się interesuje.
7. Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa. Jak ją zaplanować.
8. Zawody w moim najbliższym otoczeniu, co warto o nich wiedzieć.
9. Kompetencje na rynku pracy
10. Rynek pracy.

Tematy do realizacji w klasie VIII :

1. Rozpoznaję swoje aspiracje
2. Szkoła Podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda
3. Wybieram zawód czy szkołę?
4. Indywidualna ścieżka kształcenia-Mapa Karier. Lokalny rynek pracy – Barometr zawodów
5. Nowe zawody na rynku pracy
6. Zawody wokół nas. Źródła informacji nie tylko edukacyjnych
7. Poszukuję szkoły dla siebie- analiza oferty szkolnictwa ponadpodstawowego- Targi Edukacyjne, Arena Zawodów
8. Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych
9. Jak wybrać szkołę? – zasady rekrutacji do szkół logowanie
10. Moje zainteresowania , a przyszły zawód „ Karta zainteresowań”
11. Spotkanie z pracownikiem Wojewódzkiego Urzędu Pracy:
  - instytucje wspomagające planowanie kariery
  - w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy
  - trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy

EWALUACJA

Załącznik 1

Ankieta dla uczniów rozpoczynających zajęcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego

1. Czego oczekujesz od zajęć z doradztwa edukacyjno - zawodowego? a) pomocy w wyborze kierunku dalszego kształcenia b) pomocy w lepszym poznaniu swoich predyspozycji osobowych, zdolności, zainteresowań c) informacji na temat rynku pracy i praw nim rządzących d) nabycia praktycznych umiejętności poruszania się po rynku pracy e) informacji o zawodach f) inne:

.....

.....

2. Jakie wg Ciebie zagadnienia/tematy powinny być poruszone podczas grupowych zajęć z poradnictwa zawodowego?

.....

.....

3. Jakie umiejętności chciałbyś nabyć w ramach zajęć prowadzonych z doradcą zawodowym? a) porozumiewania się (komunikacji) b) autoprezentacji c) rozwiązywania konfliktów d) prowadzenia negocjacji e) radzenia sobie ze stresem f) pisanie listu motywacyjnego, CV, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej g) inne:

.....

.....

4. Jaka forma zajęć, spotkań jest według Ciebie najkorzystniejsza? a) indywidualne spotkania b) zajęcia warsztatowe w grupach c) wykłady, prelekcje d) wizyty w zakładach pracy, Biurach Karier, Urzędzie Pracy e) uczestnictwo w targach edukacyjnych, targach pracy f) inne:

.....

Ankieta dla uczniów kończących Szkołę Podstawową Nr 80 w Poznaniu

1. Jak typ szkoły wybrałeś/aś po ukończeniu szkoły podstawowej?:

- a) Liceum
- b) Technikum
- c) Branżową Szkołę
- d) Inne.....

2. Jaki profil klasy wybrałeś/aś?

.....

.....

3. Co miało wpływ na Twoją decyzję związaną z wyborem szkoły?:

- a) rodzice
- b) szkoła, nauczyciele
- c) koledzy, znajomi
- d) media (prasa, Internet)
- e) inne.....

(podkreśl wybrane odpowiedzi)

4. Czym się kierowałeś przy wyborze szkoły ponadpodstawowej?:

- a) kierunek kształcenia odpowiada moim zainteresowaniom
- b) prestiż i renoma szkoły
- c) wybór i intensywność nauki języka obcego
- d) trenowanie wybranej dyscypliny sportowej
- e) bezpieczeństwo w szkole
- f) zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań
- g) dojazd do szkoły
- h) inne.....

(podkreśl wybrane odpowiedzi)

5. W jaki sposób zajęcia z doradztwa zawodowego pomogły Ci przy wyborze szkoły ponadpodstawowej?

.....

.....

.....